

zijn nooit teruggekeerd. Daarvoor zijn verschillende oorzaken denkbaar. In de jaren tussen 1811 en 1815 was Europa één groot oorlogstoneel. Napoleon had het grootste deel van Europa aan zich onderworpen en ging in 1812 op weg om ook Rusland te veroveren. De invallende winter dwong hem tot terugkeer zonder een beslissende slag te hebben geleverd; daarbij kwam eenderde van de *Grande Armée* om. Daarna leed Napoleon in oktober 1813 een verpletterende nederlaag in de Volkerenslag bij Leipzig. Tussen dat geweld van heen en weer trekkende legers waren het echt niet alleen soldaten die het leven lieten.

De Rotterdamse schoenmaker merkt dat het pleegouderschap blijvend is en vraagt ondersteuning van het Rotterdamse armbestuur. Hij en zijn vrouw overlijden in 1817 en 1818 en twee jaar later is Alexander Copini een van de Rotterdamse wezen die donderdag 8 juni 1820 in Willemsoord aankomen. Hij wordt samen met vijf andere weeskinderen, tussen de zeven en de zestien jaar, gehuisvest op hoeve nummer 28. Een ouder echtpaar uit Rotterdam, Anthonie Zeeuws van 63 jaar en zijn echtgenote Kornelia Johanna een jaartje jonger, zorgen voor hen. Zij behoren met Berkenkamp tot de hoogste kwaliteit huisverzorgers. In mei 1829 is Alexander groot genoeg om buiten de kolonie een betrekking te zoeken en als dat goed blijkt te gaan krijgt hij formeel ontslag. Hij wordt 'steenbakkersknecht' te Sneek. Omdat niets over de namen van zijn ouders, zijn geboorteplaats en zijn geboortedatum, zeker is, moet hij op zijn 26ste bij de vrederechter te Sneek een 'akte van bekendheid' vragen om te kunnen trou-

wen met Teetske, die van beroep naaister is en wat bijverdient met een groentewinkeltje in Sneek. Ze krijgen zeven kinderen en Alexander vernoemt een zoon en een dochter naar zijn pleegouders op de kolonie: Anthonie Copini en Kornelia Copini. Twee zoons van Alexander en Teetske kiezen voor het fijnere handwerk: zij worden allebei horlogemaker. In Harlingen woont nog altijd een opticien Copini, die een nazaat is van de Alexander Copini die van zijn negende tot zijn negentiende op de kolonie Willemsoord woonde.

Niet anders dan de blaasbalk trekken

Bij de eerste lading wezen zijn er die het op de kolonie niet bevalt, zoals de bij aankomst negenjarige Evert Koelman en de dertienjarige Florian Rigter of Regter. Na twee jaartjes nemen ze de benen; ze willen naar hun geboortestad. De Subcommissie Rotterdam heeft daar geen boodschap aan: ze laat de jongens oppakken en onder geleide naar de kolonie terugvoeren. Florian Rigter krijgt straf voor deze 'desertie', de pas elfjarige Evert Koelman wordt 'uit hoofde zijner jonge jaren vrijgesproken'. Florian Rigter probeert een paar jaar later officieel ontslag te krijgen van het Rotterdamse Armbestuur. In een brief wordt gemeld dat hij 'na een vijfjarig verblijf aldaar het smitsambacht zoo vlijtig heeft aangeleerd dat hij aanstonds bij eenen smitsbaas als knecht kan worden aangenomen'. Voor alle zekerheid informeert het Armbestuur bij de directie. Die meldt: 'In de smederij deezer kolonie geplaatst toonde hij in den beginnen veel ambitie tot het leeren van dit ambagt, dit is langzamerhand vermindert, en wel zooda-